

Brunda Gusztáv

Nyíladozó

Láttam, hogy a nyájasok
nem élnek boldogul.
Hogy nem pofától
és ringó hájtól függ
ki pusztul s boldogul.

Stratégos

Igen,
ide rajzolunk
egy atomcsapást,
így.
Tehát
ez a hadosztály
meg-semmi-sült.
Igen,
de ez még
mindig csak
tizenkétezer ember.
Mi legyen a többivel?

Az első kesergő

Bohórcra tellett hát
a nagy reményekből.

Állok, mint tavalyi kóró,
kiszáradva magam közepén.

És pudvásodom.

Tavaszi 1979

Kalimpálnak a harangok,
mint minden tavasszal,
mióta eszemet tudom.
Napsütés a ház fala mellett,
a leereszkedő lépcső tövénél,
tavasz-szag, meleg,
trozkarecségés a talpam alatt,
az első bogarak vörös, fekete pettyes
háta

és harangszó.
Harangok és madarak,
csend és élet,
zengő ébredés és halál.
Elfáradt az öregkor.
Bénult arcomba nyomódva a meleg
fal köpora,
lábamban a hullaház hidege süt.
Tavasz van.
Száradó nedvesség a rönkökön,
csikorgó vízcsépek a homokban.
Most kezdődik az év!
Virágozni fogunk és teremni!
Nocsak rajta!
Hátha majd ebben az évben!

Hajósénekek

Itt maradtunk jelzőtáblának,
hajósnek rothadó tökhéjon.
Célba a tengerfenékre érők,
kigombolt mellényünkkel herék,
a vészes időket áthényélők...

Intermezzo

Egy lány már ült a vonatfülkében, amikor beléptem. A lehúzott ablak mellé telepedtem, és mikor rámnézett, tekintelemet fekete haja fölé toltam.

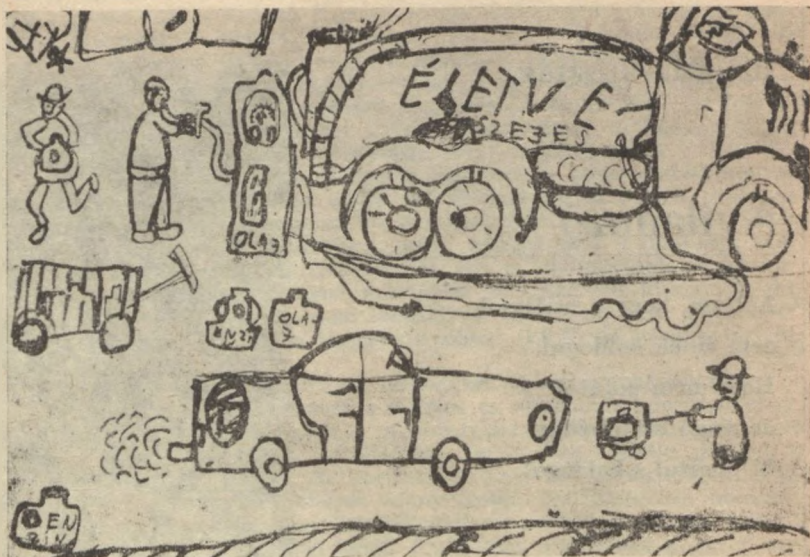
Az ülés fejtámlájánál vastagbetűs felirat várt: **MAGYAR SZARVASMARHA**, és szomorú tehenek bámultak rám a barnult fotóról. Olyan volt pofájuk az öveglap alatt, mintha mélységesen bánták volna, hogy a föld ily szomorú helyére születtek.

A dacos nyakú állatokat szemléltem, s közben csurgást hallottam a vonat mellől. Fölálltam, kihajoltam az ablakon. Egy szakadt pasas állt a két szerelvény között, agyonragyúrt posztosapkával a feje búbján, zománczott pléh vöröscsillag fittyedt a simlire. Jobb öklében egy borosüveget markolászott, színehagyott beszédkartos nagykabátjának zsebében. Aszalódott balja eltűnt a kabát csontutántatú műanyag gombjai között, s a kabát nyílásán át gőzölgő sugárban vizelt a kerekek közé.

Meglepetten az ablakban ragadtam, így mikor kirázva kabátja mögül a maradékot is, körültekintett, észrevett.

— De nagy hülye vagy abban a pápaszemben — mondta, minden különösebb érzelem nélkül a hangjában.

Megállt bennem az út. A szemüvegem egyszerű kisiparos krómkeret volt, 2-es műanyag lencsékkel. A legolcsóbb. Mikor átvettem a Látszerész Szövetkezetben, és az orromra toltam, szinte sem-

mit sem láttam vele. Egy ideig a pirosban sem tudtam át-slisszanni, mert nem érezkeltem elég jól a sebességet. Csakhogy százezren hordanak ilyen szemüveget Budapesten, az öreg megjegyzése tehát személyre szólt. Mielőtt bármit tehettem volna, újra megszólalt ronda, sipákoló hangján.

— Mit tudsz te, asszonyparókás? Mit tudtok ti?!

Semmi kétség, egy pofon hiányzik az öreg lelki egyensúlyának, gondoltam. Még jól is jár, ha tőlem kapja, nem valami felhúzott orrú hordártól. Csakhogy nem szoktam pofozkodni, és az öreg láthatóan be van szíva. Mikor elmozdultam az ablaktól, újra kiabálni kezdett, jó hangosan.

— Mit tudtok ti az egészről? Hét évig nem írtam le egy megveszekedett szót sem, minek is, úgysem jutott volna oda, ahova szántam. Pedig de jó lett volna. Az egyik japcsit kellett volna megkérni, azok rendesek voltak, és az isten sem babrált ki velük. A császáruk fizeti a napi rizsadagunkat, mondták, és nem voltak hajlandók kevesebbrel, vagy mással beérni. Inkább nem ettek. Mi? A másét is felfaltuk, ha lehetett. Írni kellett volna.

Az öreg lesütötte a szemét, és mint egy kis kölyök, zavartan rugdálni kezdett egy gyufásdobozt a levegősen összeillesztett betonlapokon.

Megszólalt a hangosbemondó elektronikus füttyjele, és az érchangú nő belerecsegte a hűvös levegőbe: A nemzetközi expresszvonat Moszkva—Kijev—Záhony—Debrecen—Szolnok felől húsz percet késik.

Az öreg felkapta a fejét. Hatalmas védőbakancsot vonzott a lábán, amelyet a friss munkavállalók a bizományi előtt szoktak árulni.

— Még mindig szokott késni... — mondta révedezve, utána a bakancs erős, bunkóorrával az eddig finoman pöckölgetett gyufásdobozba rúgott, lehetett hallani a reccsenést. A kacsázó doboz után nézett, és folytatta.

— Szédült a fejem, mikor leszálltam, sehogy sem akartam megszokni a tágas, szabad levegőt. Körülnéztem százszor is, de senki sem követett. Hazamentem, a házmesterné keresztet vett, ahogy meglátott. Bozay bácsi, mondta, pedig mikor utoljára elindultam ebből a házból, még azzal kacsintott, hogy a szent haza védelmére, Bozay úr! Ordított róla, hogy légnyomást kapott, az ipszilont is egészen inek ejtette a nevem végén. Pedig régen... még szerencse, hogy megismert.

Rámnézett újra, és pimaszul vigyorogni kezdett.

— Most azt hiszed, mi, asszonyhajú, hogy újra hallhatod az unalomig ismételt történetet: hazamegyek és ott találok egy másik férfit, egymás torkának esünk, az asszony meg majd válszt valahogy... esetleg mindkettőnk.

Arra gondoltam, hogy le kéne szólni az öregnek, eltekintek a jogos pofontól, de fogja be a száját, és lépjen le.

Csakhogy az öregnek esze ágában sem volt eltűnni.

— Egy ilyen, hallod! — kiabált fel, és mutatósan meglegette a karját.

Tervemet megváltoztattam. Vannak emberek, akikkel egyszerűen nem lehet megúszni az összetűzést. Hátranéztem, a lány újságot tartott a kezében, talán olvasott is, csak egy gúnyos mosoly volt a szája sarkában. Ráadásul az öreg újra kárálni kezdett.

— Senki sem várt, szarházi, pedig gondolhatod, milyen zsába volt a fejemben. Vízet mertem a rozsdás kádba forró, mint a pokol köve. Nyakig bújtam bele, hogy a szalonnát is olvaszsa ki a rohadt belemből. A fehér, patikaszerű fémdobozból kizrátam egy Sandosten fürdővíztablettát. Beledobtam a vörös vízbe, rozsdafoltok úszkáltak a tetején, de habzott a tablettá, ahogy alábuborékolt a vasas víznek, habzott, a kurva anyját, olyan gyönyörűségeen habzott, mint egy tüdőlövéses hamar dermedő vérbuborékjai. Éppen úgy! Aztán kivettem a kádból a rühes testemet. Vakaróztam, és a kádba köptem édeskés nyálamat. Már évek óta nem volt csont az inyemben, és halványpirosat köptem. Ott lebegett a rozsdás kád alján vastagon megülepedett mocsok fölött. Nem akart alámerülni az istennek sem.

Az öreg köpött egyet a vonat alá. Utána lágyabb hangon folytatta.

— És az asszonyok... Azok a megmagyarázhatatlanok. Engem is megvárt, egy albérlővel lakott. Hogy ne legyen egyedül, meg a pénz is... Azt mondta, semmit sem hisz, amíg nem kap papírt a Vöröskereszttől. Aztán este az ágyban, istenem, a rohadt ágyban. Neked bezzeg áll, mi?! Itt mindenkinek áll, az úristenit! Mindenkinek áll, senki sem ment papírtalpú bakancsban, mindig csak jobbkéz felé, a hideg magjához. A melegségért a lábunkra hugyoztunk, és mégis, hiába...

A hangosbemondó újra sípolni kezdett: Győr—Sopron—Hegyeshalmon át nemzetközi expresszvonal indul a csarnok egyes vágányáról Párizsba...

Lopva a lányra néztem, láttam, hogy hallgatja a beszélgetést. Mégiscsak le kéne mennem az öreghez, gondoltam, ha nem is verné pofán az ember, legalább odébb küldené, már csak a lány miatt is. De istenverte sípákoló hangján újra kiabálni kezdett.

— Mindenki megy. Mintha semmi sem történt volna. Mindenki elfelejtett mindent, újra kezdte! Minden szarházinak sikerült, csak nekem nem. Szarháziak! — kiabálta széttárt karokkal.

Az emberek egy pillanatra megtorpantak a csomagokkal, utána tovább mentek.

— Idehallgasson! — szoltam ki az ablakon, azután megláttam egy fiatal tűzoltót, aki éppen letette bőröndjét, és felénk tartott.

— Menjen innen papa, mit hangoskodik! — szolt az öregre.

Az lekapta fejről a gyűrött sapkát, mérgesen a vonat kezeke alá csapta, és a tűzoltó felé fordult.

— A kurva úristenit, hát anyád álmában sem voltál még, mikor a kakastollas cimboráid már kardlapot köszörültek a hátamon! Te szólsz-e?! Hát kinek ne mondhatnám el, hogy volt?

— Nem érdekel az senkit, papa, menjen, mielőtt megint kihúzza a gyufát!

Az öreg meredt szemmel visszanézett: — Nem, senkit?

Lassan elindult, a csarnok szögletébe csoszogott nehéz bakancsával, beszédkabátja már rég a földön volt, mire ráereszkedett. Zsebéből előhúzta a bort.

— Szerencsétlen pók, mindig magyaráz — fordult felénk a tűzoltó. — Csakhát az isten sem értheti, mit akar.

Mikor leültem, láttam, hogy a lány szeme elérved rajtam a mosolya a száján volt már, nekem meg bizseregni kezdett a bőröm. Nagyon csinos volt. Közben megérkezett a moszkvai expressz, elindulhattunk. Mikor beszélgetni kezdtünk, úgy tettünk, mintha mi sem történt volna.

A lányt néhány együttes kulisszatitkai és Robert Redford filmjei érdekelték legjobban.

Hideg Antal

Hímzett elégia

hófehér hadovának nem mondom
rontom ami törvénye szerint
romlik bomlik kezemből a lili-
om csokra ha bővölök fanyar
illatú babért

halért men Jónás
a cetbe? kedve visz költőt
jövöbe? köszönve kezefogva
egy kézbe kapaszkodva tanulok
hazába szédülni

s szívküldi lesz
e terroros találgatás? talán
patás vagy vad vérszagú vág-
tatásra vágyok? rádob a pontos
kérdés pörgő dobra hol az arcom
forogva pillanatokra meg-meg-
jelenik

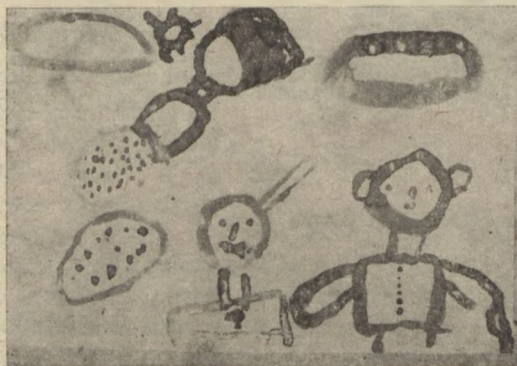
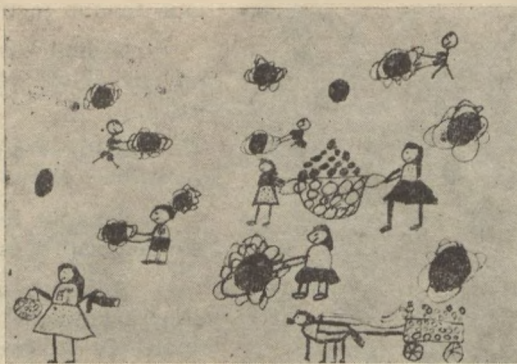
kezeit Veronika kendőt-
len emeli de felém enyém az új
köszönés kézfogás szédülés
eldül és vacog tollam hol van?-ból
íme itt van egy hímzett elégia

Címe se lehet

eljön értem egy hófehér
angyal talppal a földön
lépdelek utána baba-arc
hiszi hasonmására talál
ahogy kalapál ez a kettős
trochaikus szívlobogás
vagy kopogás csak műbör-
mappán asztalon? alkalom
arra hogy éljek alkalmá
mégsem a húsnak búsnak
nem tudom magam hogy nem
is hófehér nem is angyal

Méz

újjaimon át mint erkélyrácson
honnán a madár néz csevely az
este a nappal a reggel egyyel
több ok van arra hogy pusztulja
egymást két szék kezünk előtt
két sörösüveg tömör üreg legyen
az asztali ernyő meg kellő időben
hulljon a hamu a csikkről vicc-
ből sem mondom, hogy látlak
várlak susogom honnan a madár
néz méz mondanám motyogom is
újjaimon át halálon innen

Iluh István

Fényértők

Kibújtam a földből
Leveleim fényértők lettek
Kicsapódtam a kőből
Mint megdermedt hóból
Az égítetek
Kibújtam a földből
Arcom derül a fényre
Halált álló időmből
Meddig futja erőmből
Szívem kiadni bérbe

Páhi Péter

Így maradsz meg

Kibontom fekete kendőd.
Hogy tűz a Nap!
Homlokod gyöngyözik.
réten hajlongó árvalányhajú.
Bennem csikordul szerszámod éle,
ordítanék, anyám;
nékem már így maradsz meg
görnyedt kapanyélnek,
kőbe faragott fél-simogatásnak,
arcomon arcoddal,
arcommal arcodon.

Deák László

Találkozás

Tegnap szavakkal találkoztam.
Erős, izmos, magabiztos szavakkal.
Jöttek a tavaszi széllel.
Magyarok voltak.
Nem tudtam nekik szállást adni.
Nem volt nálam papír.

Minimálisra csökkentettük...

A csecsemőhalandóságot,
a kisdobshalandóságot,
az úttörőhalandóságot,
és a nagypapa-nagymama
halandóságot.